

Beplantning av byggetomter, torvtak etc. – regelverk og tips til hvordan en bør gå fram

Møte mellom Trysil kommune og hytteeierforeningene

23.06.2021

Øivind Løken – rådgiver natur og miljøforvaltning

Bakgrunn

- I mange hytteområder til fjells fører utbygging til store sår i terrenget. Å reparere disse skadene og gjenskape en naturlig vegetasjon tar svært lang tid.
- Det er utfordrende å skape et frodig torvtak på hytta - særlig i mange fjellområder preget av tøffe værforhold og seintvoksende planter.
- Kommunen ser med selvsyn og får tilbakemeldinger fra gartnere og andre med fagkunnskap på området at det er veldig mye «spesiell» beplantning som ikke hører hjemme i fjellet i Trysil:
 - bruk av valmuer
 - gressplener
 - diverse arter som åpenbart ikke burde vært sådd der.
- Når innførte frøblandinger brukes i fjellområder skjer vanligvis ett av to:
 - Enten er ikke de innførte grassortene vintersterke nok,
 - eller så spirer den og utkonkurrerer lokale planteslag.

Regelverk

- Å bruke innførte frøblandinger i naturområder til fjells er forbudt. Dette er hjemlet i Naturmangfoldloven, men bestemmelsen er foreløpig i liten grad blitt håndhevet.
- I alle nyere reguleringsplaner i Trysil kommune er dette regulert gjennom bestemmelser som blant andre disse:
 - *Eksisterende vegetasjon/ markdekke skal behandles skånsomt og ikke rases unødvendig. Det skal **legges vekt på å bevare mest mulig av eksisterende vegetasjon** under opparbeidelsen av de enkelte tiltak.*
 - *Sår etter terrengbearbeiding inkl. skjæringer og fyllinger (for eksempel veger, parkering, bebyggelse) innenfor planområdet, skal beplantes eller tilsås. Det **skal benyttes arter som er naturlig forekommende i området** og en må unngå arter som står på Svartelista over uønskede arter i norsk flora.*

Hvordan skal man IKKE gå fram?

- Såing av hurtigetablerende gras og fullgjødsle – både utenfor hytter og på torvtak er IKKE vegen å gå
- Frø fra torvtak vil flytte på seg. Det er masse vind i områdene som vil spre frø videre. Fjellbjørka kan bli utkonkurrert av enkelte grasfrø.
- Også stor spredning av frø med matjord som blir levert til byggeprosjekter.
- Mange torvtak ser slett ikke bra ut. Gartnerne sier at dette i stor grad er fordi man bruker frø som rett og slett ikke tåler overvintringen i Trysil. Du får mose på torvtaket dersom graset ikke klarer å etablere seg. Mose er derfor et annet godt bevis på at det er brukt feil grasblanding.

Hvordan SKAL man gå fram?

- Bruk spesielle frøblandinger som er tilpasset fjellmiljø
- NIBIO er en aktuell leverandør av slike frø
- Dette er ofte håndplukkede frø, så derfor er gjerne prisen noe høyere enn på andre blandinger.
- Ha tålmodighet!
 - Det tar litt lengre tid å få opp igjen ny vegetasjon med fjellfrøblandinger og stedegne arter enn plenfrø
 - Ta bedre vare på stedegen vegetasjon og masser. Utskifting av masser kan føre til at uønskede frø blir med de nye massene inn.
 - Lettere å revegetere sår etter tiltak dersom man har tatt hensyn under bygging og opparbeiding og har flere tilgrensende uskadde partier

Eksempler på uønsket vegetasjon

Eksempler på ønsket vegetasjon

